

Kohti normaalia arkea

Aktia

Lasse Corin — Pääekonomisti, Aktia Pankki Oyj

Suomen talous palaa kasvu-uralle vuonna 2021. Bruttokansantuote kasvaa 2,8 prosenttia vuonna 2021 ja 2,5 prosenttia vuonna 2022. Odotamme rokotteen tuovan selvän, joskin lyhytkestoisen, piristysruiskeen talouteen vuoden 2021 aikana. Rajoitteita päästään purkamaan kesällä rokotekattavuuden laajentuessa ripeästi. Luottamuksen palautuminen ja rajoitteiden väheneminen mahdollistavat patoutuneen kysynnän purkautumisen, joka heijastuu vahvimmin kotitalouksien palveluiden kysyntään (esimerkiksi ravintoloissa syöminen).

Rokote ei kuitenkaan muuta talouden pitkän aikavälin kasvunäkymiä. Positiiviset vaikutukset talouteen ja markkinoihin ovat selviä sekä merkittäviä, mutta kun korona on selätetty, talous palaa arkeen. Pandemian jälkeen tulee fokuksen siirtyä Suomen pitkän ajan haasteisiin, kuten esimerkiksi väestön ikääntymiseen ja julkisen talouden kestävyteen.

Taantuma ja konkurssilain tilapäismuutokset lisäävät konkurssien määrää tänä vuonna samalla tasolle kuin vuoden 2009 finanssikriisissä.

Kulutus pomppaa ylös koronakuopasta

Ennusteessamme kotitalouksien kulutus kasvaa 4,8 prosenttia 2021 ja 2,2 prosenttia vuonna 2022.

Kestokulutus- ja puolittaisten kestokulutushyödykkeiden (esim. astiat, huonekalut ja kodin elektroniikka) kysyntä elpyi jo vuonna 2020, koska näiden tuotteiden turvallinen ostaminen on ollut helpompaa mm. verkko-kaupan ansiosta. Palvelukysynnän odotamme piristyvän kuluvana vuonna etenkin kesää kohti mentäessä.

Palveluiden kysyntä palautuu kunnolla vasta kun rokotukset

ovat jo edenneet pidemmälle ja kuluttajat uskaltavat käyttää palveluita laajasti. Hitaimmin taantumasta palautuvat massatapahtumat ja matkailusektori.

Työmarkkinat palautuvat muuta taloutta hitaammin. Palvelu-aloilla koronaa edeltäneen työttömyystason saavuttaminen kestää muita toimialoja pidempään. Työttömyysasteen ennustetaan kasvavan vuonna 2021 koska osa kriisin aikana

”

Työttömyysasteen ennustetaan kasvavan vuonna 2021.

lomautetuista työntekijöistä eivät pysty palaamaan töihin vaan jää työttömiksi. Vaikka työmarkkinatilanne kääntyykin loppuvuodesta 2021 kohti parempaa, on Suomen työttömyysaste vielä vuonna 2022 koronaa edeltänyttä tasoa korkeampi.

Julkisen kulutuksen kasvu on voimakkainta vuonna 2021. Kehitystä selittävät väestörakenteesta seuraava palvelukysynnän trendinomaisen lisääntyminen, koronatoimet sekä viime vuodelta siirtynyt patoutunut kysyntä. Julkisten kulutusmenojen kasvu hidastuu vuonna 2022. Lasku johtuu koronapandemian aikaisten tukimuotojen vähenemisestä. Julkisten menojen pitkän aikavälin nousupaine ei katoa.

Heikko lupakehitys povaa vaisuja rakennusinvestointeja

Kokonaisinvestoinnit vähenevät vuonna 2021 1,1 prosenttia rakennusinvestointien heikon kehityksen seurauksena.

Vuonna 2022 investoinnit kääntyvät 2,9 prosentin kasvuun rakennussektorin ansiosta. EU:n jälleenrakennusrahaston vaikutukset investointeihin ovat vielä epäselvät. Nykytiedon valossa rahastosta jaetaan Suomeen yhteensä 2 miljardia euroa. Varat todennäköisesti kasvattavat investointeja hetkellisesti. Suomessa investoidaan vuosi-tasolla hieman alle 50 miljardilla eurolla, jolloin rahaston tuet vastaavat melko pientä osuutta

vuosittaisista kokonaisinvestoinneista.

Asuinrakennusten myönnettyt luvat kääntyivät laskuun jo vuonna 2018. Nyt lasku on pysähtynyt. Lupien väheneminen ei vielä täysin heijastu investointeihin ja odotammekin investointien vähenevän tästä syystä vuonna 2021. Uskomme, että vuoden 2021 toisella puoliskolla asuinrakennusten luvat kääntyvät taas kasvuun ja

”

Vuonna 2022 investoinnit kääntyvät 2,9 prosentin kasvuun rakennussektorin ansiosta.

vuodelle 2022 odotamme varovaista investointien lisääntymistä. Asuinrakennusinvestointien pitkän aikavälin kehitystä ohjaa suomalaisten muuttoliike kau-punkeihin. Tämä liike tukee pitkän aikavälin rakennusinvestointien kysyntää.

Kone- ja laiteinvestoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2021. On kuitenkin huolestuttavaa, että investointiin liittyvät trendit olivat laskevia jo ennen koronaa. Ennustekauden lopussa investoinnit koneisiin ja laitteisiin ylittävät vuoden 2019 tason. Ennustekauden kehitys kuvastaa patoutuneen investointikysynnän purkautumista, eikä kerro investointien laskevan trendin katkeamisesta. Julkiset panostukset esimerkiksi koulutukseen ovat oikeansuuntaisia, mutta näiden positiivisten vaikutusten realisoituminen investointien ja kilpailukyvyyn parantumisena kestää vuosia.

Kauppakumppaneiden positiivinen vire tukee vientiä

Vienti

Vienti kasvaa tuontia nopeammin vuosina 2021 ja 2022, mutta vain maltillisesti. Viennin aavistuksen pirteämpää kehitystä selittää sen suurempi pudotus vuoden 2020 aikana, joka taas oli seurausta palveluviennin suuresta supistumisesta. Vienti kehittyy myönteisesti talouskasvun ja investointien lisääntymisestä vientimaissamme.

Kauppatase

Kauppatase pysyy alijäämäisenä, mikä tarkoittaa sitä, että Suomi ostaa ulkomailta enemmän tavaroita kuin mitä se sinne myy.

Alijäämän muuttuminen ylijäämäksi edellyttää kilpailukyyn selvää paranemista, jollaista ei tällä hetkellä ole näköpiirissä.

Patoutunut kysyntä ja heikko vertailuvuosi kiihdyttävät inflaatiota

Kuluttajahintojen muutoksen, eli inflaation, odotamme kiihtyvän.

Tänä vuonna inflaatio kiihtyy selvästi 1,3 prosenttiin ja ensi vuonna hintojen kasvuvauhti hidastuu 1,1 prosenttiin. Kuluvan vuoden maltillinen piikki johtuu talouden aukeamisesta ja kysynnän palautumisesta kohti normaalia tasoa yhdistettynä vertailuvuoden, eli 2020, hitaaseen kuluttajahintojen kasvuun.

Rajoitusten purkaminen kasvattaa etenkin palveluiden kysyntää. Samalla öljyn hinnannousu kiihdyttää inflaatiota. Näiden ohella hiljalleen paraneva työmarkkina-tilanne kasvattaa palkkasumma ja lisää sitä kautta hintojen nousupaineita. Kokonaisuutta tarkastellessa, inflaatio pysyy vielä matalalla tasolla.

Inflaatio 2021
1,3 %

Inflaatio 2022
1,1 %

% -muutos vuoden takaisesta			Ennuste		
	2018	2019	2020	2021	2022
BKT	1,4	1,1	-3,2	2,8	2,5
Vienti	1,4	8,0	-10,1	5,7	5,3
Tuonti	5,6	3,0	-7,1	4,3	4,0
Kulutus	1,8	1,0	-2,6	4,1	1,8
<i>Yksityinen</i>	1,8	0,8	-3,8	4,8	2,2
<i>Julkinen</i>	1,6	1,4	0,3	2,6	0,8
Investoinnit	3,8	-1,1	-2,8	-1,1	2,9
<i>Rakennukset</i>	5,6	-0,4	-1,4	-3,6	3,3
<i>Koneet ja laitteet</i>	-2,3	-1,8	-7,3	2,4	2,2
<i>Aineeton (T&K)</i>	7,2	-2,5	-1,2	2,6	2,4
Tunnusluvut, %					
Palveluiden ja tavaroiden ulkomaankauppa, yli/alijäämä BKT:sta	-2,1	-0,1	-1,5	-0,9	-0,5
<i>Työttömyys</i>	7,4	6,7	7,9	8,1	7,4
<i>Inflaatio</i>	1,2	1,0	0,3	1,3	1,1

Vuonna 2021 konkurssseja on Suomessa arviolta saman verran kuin vuonna 2009

Maksurästien perusteella yrityksiä ei poikkeuksellisesti voinut hakea konkurssiin vuoden 2020 maaliskuusta joulukuuhun.

Huolena on, että vuodelle 2021 on pautunut suuri määrä konkurssihakemuksia. Eri toimialojen liikevaihtokuvaajat indikoivat, ettei konkurssisumasta tulekaan pelätynlaista. Vuodelta 2020 siirtyneet konkurssit kasvattavat tapaukset samalle tasolle kuin vuonna 2009.

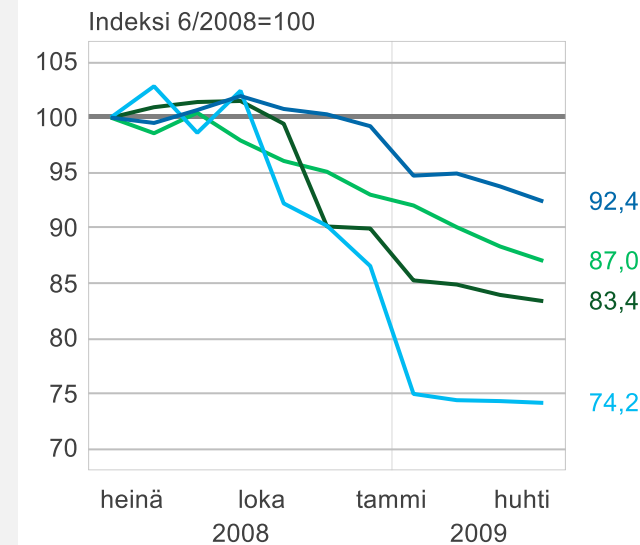
Normaalivuonna Suomessa kirjataan noin 2 500 konkurssia. Vuonna 2020 konkurssit vähenivät tästä noin 400 kappaletta, joiden odotamme siirtyneen vuodelle 2021. Samalla heikko taloudellinen tilanne lisää konkurssseja normaali-vuoteen verrattuna. Vuonna 2009

finanssikriisi kasvatti konkurssien määrä 800:lla. Nyt tilanne on parempi kuin vuonna 2009, josta kielii edellä mainittu toimialojen liikevaihtojen kehitys. Tämän takia konkurssseja voisi tulla lisää toiset noin 400 kappaletta.

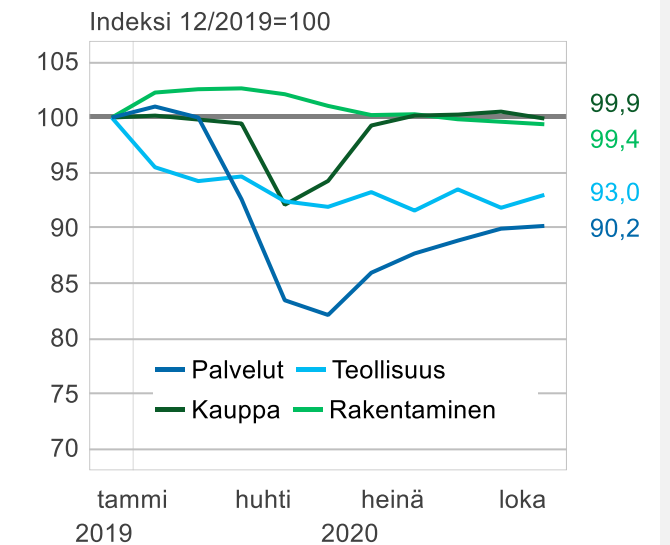
Vuodelle 2021 arvio konkurssien lukumäärästä olisi noin $2\,500 + 400 + 400 = 3\,300$ (normaalit konkurssit + vuodelta 2020 siirtyneet + heikosta taloudesta seuranneet). Kasvu on selkeä, mutta yhä kaukana vuodesta 1992, jolloin konkurssseja kirjattiin yli 7 000 kappaletta.

Toimialojen liikevaihto

Finanssikriisi

Koronakriisi

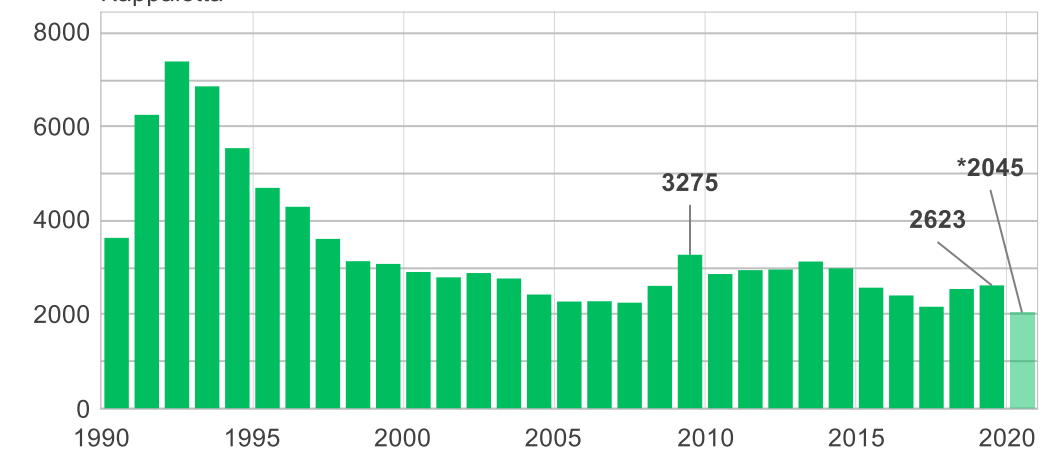

Lähde: Aktia, Macrobond ja Statistics Finland.

Konkurssit Suomessa

*1-11/2020

Kappaletta

Lähde: Aktia, Macrobond ja Statistics Finland.

Lasse Corin

PÄÄEKONOMISTI, AKTIA PANKKI OYJ

Lasse Corin on toiminut Aktian pääekonomistina kevästä 2020 lähtien ja tässä tehtävässä hän vastaa makrotalouden ja sijoitusmarkkinoiden seurannasta ja analyysistä. Lasse Corinilla on laaja kokemus pankkisektorin asiantuntijatehtävistä, ja hänen tavoitteena on keskittyä erityisesti kotimaan talouteen ja avata kuinka maailmantalouden muutokset vaikuttavat Suomeen ja suomalaisiin kotitalouksiin.

lasse.corin@aktia.fi

Twitter [@lassecorin](https://twitter.com/lassecorin)

Ajattele
pidemmälle
Aktia

